

Gellért-egyháza vagy Gellért-kuta.

Gelertheghaza	1456	Geredkwtha	1475	Gelertkuta	1525
Gelerdeg-		Gellerth kw-			
haza	1466	thatelek	1521		

Valamikor, mint neve tanúsítja, temploma volt s mint ilyen, a lakott falvak közé számított. De mikor az irott adatok említik, már akkor uéptelen volt. V. László király is azon puszták sorában említi, melyeket a hód-vásárhelyi | 1456 uradalom tartozékai mellett új adományképen Hunyadi Jánosnak ajándékoz, habár ez e nagy uradalmat Zsigmond király kora óta folyvást bírta.¹ Ezután a falu mindaddig a Hunyadi család kezén maradt, míg Mátyás király azt, mint a mogyorós-fecskési uradalom tartozékát, a | 1466 már többször említett Teleki Varjasi Jánosnak, Bizerei Jánosnak s ezek társainak el nem ajándékozta. Ez ajándékozás azonban nem terjedt ki az egész pusztára, mert annak egy részét a Szeri Póság bírták s így történhetett, hogy mikor ezek utolsó sarjadéka elhunyt, Mátyás király a magva szakadt nemzetség javai közt e birtokot is megnevezi, mikor azokat Guthi Ország | 1475 Mihály nádornak, Guthi Ország Lőrincznek és Nádasdi Ongor Jánosnak adományozza.³

¹ Az oklevél másolata Békés vm. muz. ltárban.

² Az ad. levél. Orsz. lt. Dl 16298.

³ Mátyás ad. levele u. o. 17273.

Utóbbik időben a puszta neve is megváltozott, mert az egyháznak emlékezete is elveszett, maga a hely is Fecskéstől elszakítatván, először Szent-Tornyához, majd Orosházához csatoltatott.¹ Ekkor annak Orosházi Komlói Ferencz volt gazdája, kinek a környéken legtöbb birtoka volt.² A vármegyei hatóság is nagyon ingadozó volt, mert először Békéshez, majd Csanádhoz, majd Csongrádhoz, majd utoljára ismét Békéshez tartozónak írják az oklevelek. Miből az látszik, hogy a hely a három vármegye érintkezési pontja körül keresendő, vagyis határunk legészakibb részén.

Gorsa falu.

Bod-gorsaya	1331	Gorsa	1552	Gorsa	1644
Gorsas	1456	"	1555	"	1662
Gorsa	1462	Gorsa	1556	Gyorsa	1702
"	1549	Gorsa	1558	Gorsa	1722
		Gorssa	1560		

A név tulajdonság névi képzővel is fordulván elő (Gorsas, Gorsás-ősi³), nem származott sem a Gorsa család névtől,⁴ sem a kun-persa ghorstól (-szék),⁵ sem a török gours, gourza (kerekség)

¹ Karácsonyi i. m. II. 121. (Gellért-kutát megkülönbözteti Gellért-egyházától)

² Lajos kir. hivatolt levele 1525-ből.

³ Zaránd megyében, 1478-ban, Csánkynál, i. m. I. 741.

⁴ Példák erre: Gorsu 1138-ban (Knauz, Mon. eccl. Strig. I. 88.), Kors 1307 (u. o. II. 577.), Korsá 1282. (u. o. II. 154.), Gorsá 1557 (defter), Gorsá 1573. (Frankl, Hazai és külföldi iskolázás 251.). Mindezen tulajdonnevek az oláh grósa (nagy), vagy a tót gorsa (rosz) szavakból képezhetők.

⁵ Gr. Kuum, Codex Cumanicus; 323.